

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

INGEBORG ZETHELIUS.

I TUSENTALS svenska hem och enkannerligen för det kvinnliga elementet inom dem är säkerligen namnet Ingeborg Zethelius sedan många år tillbaka välbekant. Hon har nämligen genom sina af trycket utgifna hjälpredor i hushållslära och hvardagslivets praktiska bestyr trädt i kontakt med en publik, som är så imponerande stor, att många af våra författare på det rent litterära gebitet skulle ha goda skäl att afundas henne framgångarna i detta afseende. Men hennes succés är utom all fråga lika välförtjänt som syftet med hennes skriftställarskap på nyssnämnda område är lofvärdt. I våra dagar, då den intellektualistiska riktningen inom det kvinnliga uppfostringsväsendet är starkt dominerande, skadar det sannerligen inte, att det finns sakkunniga rådgifverskor, som energiskt söka göra de unga damerna underkunniga om de praktiska förutställningarna för att hemmet skall kunna i alla afseenden motsvara krafven på ordning, komfort och träfnad.

Då undertecknad — säkerligen blott i min egenskap af Örebro — mottagit Iduns uppdrag att foga text till porträttet här ofvan och gärna velat begagna detta tillfälle att för tidningens stora läsekrets presentera en af den närkingska residensstadens mest kända och uppburna medborgarinnor, så gör jag emellertid detta med den förutskickade anmärkningen, att jag naturligtvis själf är fullkomligt inkompetent att ur någon "facklig" synpunkt bedöma halten af hennes skrifter på hushållslärens område. Jag är sålunda nödsakad att i detta fall "jurare in verba magistrorum" (eller kanske rättare *magistrarum!*). Men jag tvekar icke heller att göra detta sista, emedan jag

från mer än ett fullt omdömesgillt och vederhäftigt håll hört värdet af Ingeborg Zethelius' hushållsekonomiska råd och rön blifva med varmt erkännande vitsordadt. Jag har vidare från hennes förläggare, hr Lars Hökerberg, inhämtat några upplysningar om hennes böcker, och hvad jag fått veta om deras stora framgångar hos publiken och här nedan meddelar, utgör säkerligen ett fullgodt intyg om, att de haft och ha en mission att fylla och jämväl lyckats däri.

Af fru Zethelius' handböcker är "Lilla hjälpredan i köket" den som i bokhandeln rönt den lifligaste efterfrågan. Den utgafs första gången hösten 1892 och då i en ganska anspråkslös upplaga, enär rikedomerna på förut befintliga kokböcker naturligen gjorde det skäligen oviss, huruvida en ny sådan skulle kunna vinna nämnvärdt insteg i marknaden. Redan vid jultiden samma år befanns emellertid denna första upplaga så godt som utgången från förlaget, och på nyåret 1893 trycktes den andra upplagan, ungefär dubbelt så stor som den första. Sedermera ha nya upplagor gång efter annan befunnits erforderliga: den tredje tryckt 1896, den fjärde 1898, den femte 1901 och nu slutligen den sjätte under innevarande år. En framgång af denna art är minsann icke någon alldaglig företeelse!

Till "Lilla hjälpredan" fogades 1898 ett litet tillägg, upptagande recept för en del finare anrättningar och bakverk under titeln "Söndagsmat", hvilket tillägg sedan dess varit i handeln tillgängligt dels i ett häfte för sig och dels sammanbundet med "Lilla hjälpredan". Redan efter ett par år (1900) behöfdes en andra upplaga äfven af "Söndagsmat", och 1903 utkom dess tredje öfversedda upplaga.

Äfven för finare handarbeten har Ingeborg Zethelius utgifvit värdefulla hjälpredor. Samtidigt med sitt första "kulinariska" arbete utände hon sålunda en "Monogrambok", afsedd till ledning vid sömnadsmärkning. Detta lilla arbete visade sig också vara tillkommet vid den rätta tidpunkten och fylla ett inom kvinnovärlden känt behof, ty jämväl af monogramboken blef redan påföljande år en ny upplaga erforderlig. För närvarande är denna handbok utgången ur bokhandeln, och som det icke lär vara modernt längre att märka med sammanflätade bokstäfver, har det tills vidare ansetts obehöfligt att gå i författning om någon tredje upplaga. Dess plats vid hemmens och i ganska stor utsträckning äfven vid åtskilliga flickskolors handarbetsverksamhet har nu intagits af fru Zethelius' "Ny märkbok", hvilken utkom första gången 1899 och sedan upplefvat nya editioner 1900, 1901 och senast vid årsskiftet 1903—04.

Innevarande höst har ytterligare en praktisk hjälpreda af Ingeborg Zethelius utkommit och skall snart utges äfven i finsk öfversättning. Den bär titeln "Rådgifvare för hemmet" och anger sin mångsidiga uppgift med följande inledningsvers

När du i hemmet skall sköta tvätten och andra sysslor af tusen slag, det gäller finna de rätta sätten, men hvem skall lära dig dem? Jo, jag! Var viss: om du dina fingrar bränner, så kan jag bjuda dig bot för det, och äfven när du dig "dålig" känner, jag kanske sjukan kurera vet. Ja, riktigt nyttig jag vill dig vara, "gå frun till handa" på bästa vis. Om blott du frågar, så skall jag svara och på min rådgighet ge bevis.

Detta är för visso ett lika tacksamt som omfattande program, men ändå ger fru Zethelius' senaste bok vida mer än titelbladet och dess ofvan anförda orienterande "avis au lecteur" utlofva. Helt nyligen gjordes den också i Nya Dagligt Allehanda till föremål för en utförlig och synnerligen erkännansam recension af en uppenbarligen sakkunnig penna. Ur nämnda recension tillåter jag mig att återgifva följande passus, hvilken säkerligen ger en god karaktäristik ej blott af författarinnans senaste arbete, utan äfven af hennes produktion i allmänhet:

Bokmarknaden serverar ofta "råd" och "rådgifvare" af allehanda sorter och för allehanda lefnadsbehof, men i regel äro dyliga publikationer öfversättningar från tämligen löst hopradsade och alldeles okontrollerade utländska samlingar. Ingeborg Zethelius däremot skickar ingenting vidare, förr än hon ordentligt pröfvat det; det ligger också någonting gediget och pålitligt öfver hennes små anvisningar. Sund, praktisk husmoderlighet, godt lynne och enkel framställningskonst äro hvad som möter läsaren på hvar enda sida i hennes nätta, trefliga bok. Lilla mosters pekfinger sticker nog fram här och där, men det pekar så snällt och så rätt, att det alls inte är i vägen.

Undertecknad har vid ett tillfälle frågat fru Zethelius, hvad som först gaf uppslaget till hennes hushållsekonomiska författarskap. Hon lämnade mig det beskedet härom, att det första incitamentet gifvits henne i den omständigheten att hon, tidigt gift och installerad som "fru på landet", kände djupt sin stora okunnighet och oerfarenhet, och detta blef henne en sporre till att genom förvärfvande af praktisk erfarenhet söka ernå den säkerhet hon i början nödgades *lätsa* inför sina underordnade, ej minst på det kulinariska området, där teori utan praktik är af intet värde. Och de efterhand samlade lärospånen blefvo omsider materialet till den första "lilla hjälpredan".

Denna älskvärdt uppriktiga själfbekännelse uttrycker med säkerhet hvad tusentals unga husmödrar erfarit under sina första, af den bristande förfarenhetens ovisshet präglade försök att taga ledningen öfver ett eget hem. Men helt visst ha icke alla öfvervunnit svårigheterna så energiskt och utfyllt luckorna i sitt praktiska vetande så grundligt och oafslätligt som författarinnan till de ofvannämnda handböckerna. De göra emellertid klokt, om de lyssna till hennes erfarna råd, och bereda därigenom sig själfva tillfredsställelse, förutom att de alldeles visst göra sina "herrar och män" glada och belätta...

Mycket ofullständigt skulle Ingeborg Zethelius' verksamhet tecknas, om man inskränkte sig till att omförmåla blott hennes i det föregående berörda författarskap. Jämte sina praktiska bestyr omfattar hon nämligen äfven ideella och humanitära syften med det varmaste intresse. Hon har försökt sig både som vitter författarinna — med ett par samlingar barndomsminnen och sagor — och som kompositris, i hvilken senare egenskap hon dels separat, dels i "Damernas Musikblad" publicerat några friska och anslående stycken inom dansmusikfacket.

För humanitära och fosterländska syftemål har fru Zethelius ofta inlagt ett lika energiskt som entusiastiskt arbete. Särskildt anser jag mig böra i detta afseende erinra om den trägna och trogna möda, som hon 1902 i förening med sin väninna friherrinnan Rosa Reuterswärd underkastade sig, för att bidragen från Örebro till förmån för de nödlidande i Norrland skulle blifva så ansevärdiga som möjligt. De båda damerna togo ledningen af arbetet på åstadkommandet och insamlandet af klädespersedlar och naturprodukter, och resultatet blef helt enkelt stortadt.

Ingeborg Zethelius är bördig från Småland och tillhör både genom sitt fäderne och moderne den i våra häfder så bekanta friherrliga ätten Sparre. Redan sedan sitt nittonde år är hon i ett lyckligt äktenskap förenad med major Gustaf Zethelius. Hennes barndoms- och första ungdomsår tillbringade hon under idel glada och lyckliga förhållanden på det i Tjusts härad belägna, natursköna säteriet Gräntsö. Det är de ljusa minnena därifrån som lämnat stoffet till den närmast för hennes enda dotter nedskrifna lilla boken "Barndomsminnen", där hon lika sant som vackert tecknar sin — och otaliga andras — erfarenhet af ett landtligt hems företräden med följande ord: "Barn, som bo i städerna, vare sig i eget hus eller hyrd våning, komma väl aldrig att så djupt fästa sig vid barndomshemmet som de, hvilka tillbringa sin ungdomstid på landet. Jag vet af egen erfarenhet, huru varmt man kan fästa sig vid ett hem på landet, huru hvarje fläck där blifver en kär samt huru gränslöst svårt det kännes, när man en gång måste lämna det samma och säga farväl åt alla de platser, där man lekt och fröjdats och vid hvilka barnasinet så att säga vuxit fast. Då märker man bäst, huru innerligt man fäst sig vid barndomshemmet och huru lycklig man varit, då man fått växa upp på landet, omgifven af en skön, fri natur."

Från intrycken af ett ungdomslijf i en dylik naturfrisk omgivning har friherrinnan Zethelius för visso fått det solljusa, hurtiga och okonstladt älskvärda draget i sin lynnesart. Hon är alltigenom en af de på samma gång praktiskt dugande, ideellt anlagda och hjärtgoda kvinnor, som vi aldrig kunna få för många af.

E. N. SÖDERBERG.

Glöm ej

Jubileumsfondens sparbössor!

Ekzem, finnar, sår, hudutslag, reformar o. d. behandlas bäst med **F. Pauli's Azymol**, hvilket dessutom för sin mångsidiga användbarhet aldrig bör saknas i något hem. Läs de läkareintyg och den broschyr som medfölja hvarje flaska **Azymol**.

Aseptin är gammalmodig sedan det af en svensk läkare uppfunna preparatet **Azymol** visat sig vara ojämförligt mera verksamt. Vid alla tillfällen då Ni förut begagnat Aseptin bör ni numera alltid använda »antiseptisk Azymol».

DROTTNING DAGMAR.

NU SVINNER natten, som fågeln flyr
ur burens skymmande galler.
En blekröd stråle af dag, som gryr,
på fönsterrutorna faller —
ett litet skälvande nytändt ljus
med morgonhälsning till Ribehus,
till Danmarks drottning, den fromma,
som ligger tynande sjuk och blek,
så spröd och vek —
en stackars vissnande blomma.

Men öfver lidande, tärda drag
ett flyktigt leende spelar,
som solen under en höstlig dag
sin glans åt aftonen delar.
Och barmen sänkes och höjs ibland
lik vågens dyning vid hafvets strand —
Hon ler i smekande drömmar:
af milda andar hon bäres kring
i helgonring
i ljusets flödande strömmar.

Och tanken lyftes ur band och tvång
i höga himlagemaken . . .
Hur starkt det doftar! Hvad ljuflig
sång! — —
I bädden sitter hon vaken. —
Den matta blicken kring rummet far
bland munkekåpor och vigda kar,
ur hvilka rökelsen tränger.
Den blåa hvirveln med myrradoft
i sal och loft
längs tunga väfnader klänger.

Mot kungen riktar hon ögats glans.
Han står i tigande smärta.
De magra händerna gripa hans . . .
"O konung, kom till mitt hjärta!
Min egen hjälte, min sol, mitt stöd,
du skall ej sörja min bråda död,
det är så bittert att gråta . . . .
Jag gick vid stranden och hafsfrun
kvad . . .

Jag grät och bad,
så sorgligt mände det låta . . . *

Du minns, hon spådde . . . hon spådde
ju . . .
Mitt hufvud orkar ej tänka . . .
Min egen hjälte, välsignad du,
som ville lyckan mig skänka!
Jag var ej värdig att blifva din,
jag har så barnsligt och blygt ett sinn,
som ej för kronan det höfves —
Det skall du glömma, då jag har
dött . . . .

Jag är så trött,
af sångens toner jag söfves . .

Nu vill jag skåda mitt barn till sist,
hans ljusa hår vill jag smeka.
Du lilla älskling, fast mig du mist,
du måste sjunga och leka,

* Sägner förtäljer, att drottning Dagmar genom en hafsfrus spådom mottog budskapet om sin död, kort innan den verkliga inträffade.

Och till min grift skall ibland du gå,
din moders ande . . . skall där . . .
dig nå,
de röda läpparna — kyssa . . . ."
Så sakta hufvudet sjunker ner.
I sömn hon ler,
till drömmar tonerna vyssa . . .

BIRGER SWARTLING.

FÖRSLAG TILL REFORMER INOM HUSHÅLLSVÄSENDET. AF META GREGER.

SEDAN TJÄNAREKONFLIKTEN tillspetsats och ingen lösning af husföringens svårigheter kan väntas från våra f. d. medgörliga unga flickor i allmänhet, låter krafvet på ändring af hushållsväsendet icke längre afspisa sig med palliativ. En verklig omgestaltung måste äga rum, om hemmen skola räddas från den undergång, som nu hotar dem. Någon annan hjälp än den, som erbjudes i centralköken, har emellertid ännu icke blifvit någonstädes påvisad.

I.

"Bort med köket från våra hem!" så lyder redan å många håll ute i världen de strängt arbetande kvinnornas lösen.

Om rika personer är det icke fråga; för sådana bereder penningen tusen utvägar och lättnader, som andra aldrig få räkna med.

För en del åtgärder, vidtagna till förverkligandet af den betydelsefulla förändring, som idén "gemensamma kök" innefattar, skall här redogöras.

Andelskök förekomma i mer än en form.

De första försöken med centralkök ha gjorts i det praktiska Amerika. En mr Street har i Nevhawan startat en förening till bespisning af hundra familjer. Inköpen leda af föreningsmedlemmar. Föreningens vagn transporterar omkring maten i upphettade behållare. Hvarje familj erhåller de rätter den valt efter kökets innehållsrika matsedel.

I Manchester finns likaledes ett sådant kök. Bristen på tjänarinnor gaf här anledning till familjernas sammanslutning om detsamma.

I Tyskland hade hösten 1903 fru Lilly Braun — den kända skriftställarinnan, som arbetar på förbättrande af de gifta arbeterskornas villkor, genom upprättande af "Genossenschaftsheim" — hunnit så långt, att man kunde börja bygga det första huset med gemensamt kök i Berlin. Afsikten var att för bättre ställda kretsar tillämpa samma plan, och som medlen här lättare anskaffas, är idén säkerligen vid det här laget till någon del realiserad.

Planen var denna: Kamratskapet eller föreningen bygger ett hus, utrustadt med nutidens tekniska förträffligheter: hissar, centraluppvärmning, elektriskt och gasljus, kall- och varmvattenledning etc. Å nedre botten befinner sig alla nödiga ekonomilokaler samt rum för tjänstflickor och föreståndarinnan. Föreningens medlemmar bebo de öfriga våningarna, som blott innehålla boningsrum med balkong, bad o. s. v. Men till hvarje lägenhet hör ett litet sidorum med gaskokningsapparat.

Anrättningarna transporteras pr mathiss till hvarje särskild våning. Den, som så önskar, kan dock få intaga sina måltider i en förefintlig gemensam matsal. Förplägningen kan begränsas till vissa måltider eller utsträckas till hel pension.

Trädgård, läs- och sällskapsrum har man tänkt sig gemensamma. Bostädernas rengöring besörjes af de anställda, gemensamt aflönade

MELLINS FOOD

af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specialhandlarna.

PROF gratis och franco från Axel Lenstrand, GEFLE.

**RÅD TILL UNGA SVENSKOR, SOM
RESA TILL PARIS. FÖR IDUN
AF LOUISE LUNDBERG-LOMBARD.**

DET ÄR nu på hösten, som pappa och mamma fundera på, om det icke vore skäl sända äldsta flickan till Paris eller Lausanne för att läsa franska. Mamma gör visiter hos fru B., fru S., fru M. m. fl. för att få adresser på familjepensionat, dit dessa damer förut skickat sina döttrar. Fru B. prisar den goda maten i ett, fru S. den förnäma tonen i ett annat, och fru M. de trefliga sällskapsaftnarna i ett tredje etc., och mamma går belåten hem med en lång lista på förträffliga pensionat. Hon har blott att välja. Men kom hon väl ihåg att fråga, om de unga damerna lärt sig franska och hur pass grundligt? Hon delar den allmänna åsikten, att "språket ligger i luften" och att man bara behöfver andas parisatmosfären för att lära sig franska. Men hur annorlunda är icke det verkliga förhållandet! Madame, som har pensionen, är så öfverhopad med arbete för att med en enda tjänarinnas hjälp städa våningen, handla och tillreda maten, duka etc., och sedan göra en flyktig toalett till måltiden, hvarvid hon är tvungen uppträda nykrusad och uppiffad, och hon har alls inte åtagit sig att pränta franska i någon stockholmsfröken. De inackorderade bli hänvisade till sig själfva och hvarandra och träffa madame och hennes dotter, om någon finnes, endast vid måltiderna.

Det går knappast någon onsdag, utan att jag har besök af en eller flere mer eller mindre obekanta unga landsmaninnor, som kommit till Paris för att studera språket, och det roar mig alltid att utfråga dem om de olika familjepensionerna och de resultat de där vinna.

"Fröken är ju i Paris för språkets skull? Lär ni er bra hos madame H.? Får ni höra mycket franska?"

"Å, bara vid måltiderna. Jag sitter bredvid dottern i huset, och hon är rätt språksam. D. v. s. hon måste ju servera soppan, skära steken och slå i teet; men som vi sitta till bords en timme vid déjeuner och en timme vid diner, så blir det rätt mycket." (Två timmar, och dessa rätt reducerade till följd af serveringen, räknade jag ut.)

"Nå, fröken då, hur har ni det hos madame P.?"

"Där talas mest engelska. Jag är den enda, som är ute för att "studera språket", och de andra göra sig förstas inte besvär att tala franska annat än undantagsvis. Jag har blifvit god vän med en ung engelska, miss K., och vi ha kommit öfverens om att alltid rätta hvarandra." ("Den blinde ledde den lame, eller var det tvärt om." Förf:s tysta anm.)

Pappa och mamma i Stockholm fingo en dag en ljus idé: att skriva till madame Lombard och be henne taga reda på en riktigt fin fransk familj, helst med 3 å 4 unga döttrar, hos hvilken deras unga dotter skulle bli väl omhuldad och hos hvilken hon naturligtvis skulle lära mycket franska. Men fastän madame L. känner en massa franska familjer, kunde hon ej finna någon enda, som ville ta emot en stockholmsfröken. Och hvarför? I Paris är man så trångbodd, att man ofta ej ens kan stufva in ett skåp, som man nödvändigt behöfver för att ersätta de felande garderoberna. Hvar härbergera en ung fröken? I alla händelser icke "på en soffa i salongen", som man ofta gör i Sverige. Sin salong måste man alltid ha tillgänglig och i prydligt skick, om man ock själf skulle soffa i en skrub. Den familj, som möjligen skulle ha ett sofrum till öfverflöps — tar inte emot några inackorde-

ringar. En fransk familj skyr allt intrång, det är blott hoppet om förtjänst, som kan förmå en sådan att öppna sina dörrar för att logera en utländing.

Hvad återstår då för den efter franska kunskaper förstående svenskan? I Paris och dess "banlieue", i synnerhet i Neuilly, finnas en massa "pensionats de demoiselles", oftast styrda af två medelålders damer (som ställa ihop sina bägge tillnamn med bindestreck, "Pensionat de Mesdames Durand-Masson") och nästan uteslutande besökta af utländskor, synnerligast engelskor. De engelska mammorna vilja ha all möjlig garanti, att deras döttrar ej gå öfver gatan ensamma för att köpa ett frimärke i "le bureau de tabac", aldrig gå upp "on the top of the bus" (upp på omnibustaket), aldrig på promenaden dricka sitt "afternoon tea" annat än i ett dyrare patisserie, aldrig sitta i "paradis", d. v. s. på femte raden. Skulle den engelska mamman sända sin unga dotter i en "pension de famille", kunde hon hålla tio mot ett att denna af sparsamhet och excentricité skulle ta sig för dylika "shocking" (pojkestreck). "Pensionat de Mesdames Durand-Masson" är därför uppfyllt af väluppfostrade unga missar, som ej få gå upp på omnibustaket, om de aldrig så gärna vilja, och som efter ett å två års vistelse i världsstaden vid Seine tala en flytande, t. o. m. korrekt franska, — som ingen fransman förstår! Ty det är nu ett till ordspråk vordet faktum, att ingen brittisk undersäte vid andra språks talande kan frigöra sig ens tillnärmelsevis från sitt egendomliga språks egendomliga uttal. Det går så långt att t. o. m. de franska lärarinnorna i dessa pensionat smittas af anglicismer i ord och accent och vid läsarets slut äro glada att få tillbringa sina ferier bland fransmän "för språkets skull". En af mina väninnor, parisiska, directrice för ett dylikt pensionat, sade en dag till mig: "Vous avez une *gentille robe*; c'est très bien fait". Döm själf!

Hvad återstår? Hvilket råd gifva åt dem, som "resa utomlands för att studera franska?" Undvika landsmän, engelsmän och alla, som ej äro fransmän. Detta går bäst genom att som helpensionär slå sig ned i en helfransk skola, taga plats på skolbänken, deltaga i lektionerna i alla ämnen, i alla lekar, i promenader och måltider tillsammans med franska skolflickor. Dylika urfranska helpensionärer äro knappast kända i utlandet, och skulle det nu finnas en engelska på fentio elever, är hon ju lätt att undvika. I dessa pensioner bo ofta ett hundratal barn och unga flickor, en del soffa i "dortoir", en del 3—4 i samma rum; man kan ock få eget rum, hvilket är mindre lämpligt — unga flickor prata gärna om kvällarne. I dessa skolor får man höra den bästa, renaste franska, får deltaga i de utmärktaste lektioner af framstående lärare, och sist men icke minst, — man har tillfälle att prata af hjärtans lust med jämnåriga eller yngre kamrater. En bortskämd stockholmsfröken känner det måhända som ett tvång att inte på alla tider kunna promenera och ha sin fullkomliga frihet. Med föräldrars skriftliga tillåtelse en gång för alla är directricen emellertid inte alls omedgörlig, utan tillåter två—tre pålitliga elever att gå tillsammans på promenad och teater. Skulle nu ock friheten ej vara fullkomlig, nå, så får man ändå låta sig nöja. Hur många njuta en fullkomlig frihet i detta lifvet! Resultatet måste bli godt, den unga flickan inhämtar en grundlig kunskap i franska språket, och pappas pengar äro inte kastade i sjön.

Chloroformflaskor, Chloroformapparater, Compressionsapp. ater, Skallpeller, Lancetter, Bistouris, Hakar, Pincetter, Péans arterpincetter, U. derbindningspincetter,

Bindtyg af chagrin flera storlekar. **WILH. BECKER** Kungl. Hofleverantör. Stockholm, 5 Malmtorgsg. **Bindtyg** helt af metall, aseptiska.

Knappsonder, Myrtenbladsonder, Hålsonder, Aseptiska saxar: plåster-, incisions-, Coopers och Richters saxar. **Catgut, Sutursilke, Silkwormgut, 1:a Engelska Suturnålar m. m.**

Ny, rikt illustr. priskurant franco.

ANNA STECKSÉN.

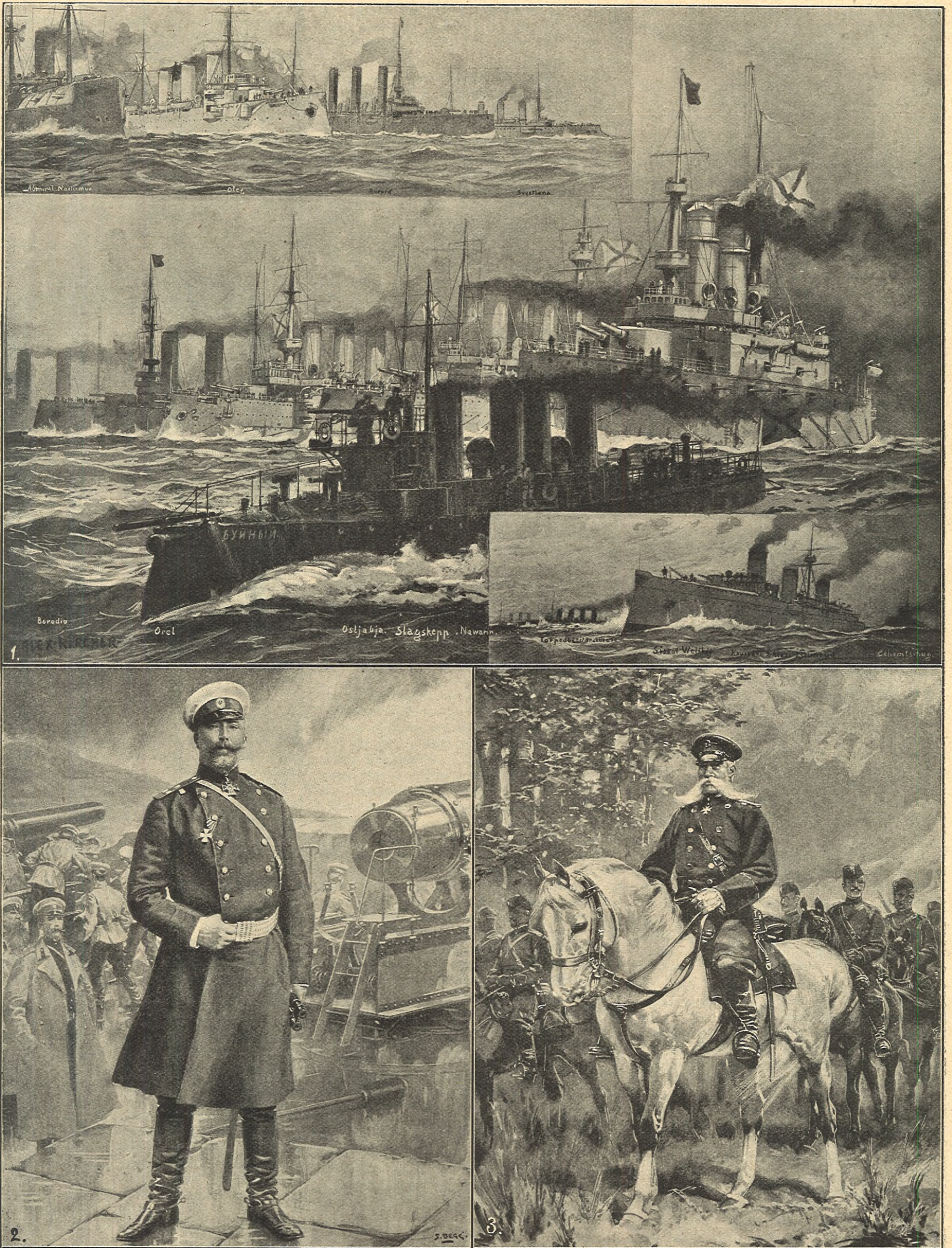
EN KVINNA af stor begåfning har i dessa dagar beröfvats den medicinska forskningen i vårt land genom medicine doktor Anna Steckséns fränfalle

Dödsorsaken var en bakteriesjukdom, som hon ådrog sig för två år sedan genom sina undersökningar på bakterieologiens och patologiens område. Hon har således fallit mitt under kampen för den vetenskap, hvilken hon gjorde till sitt lifskall.

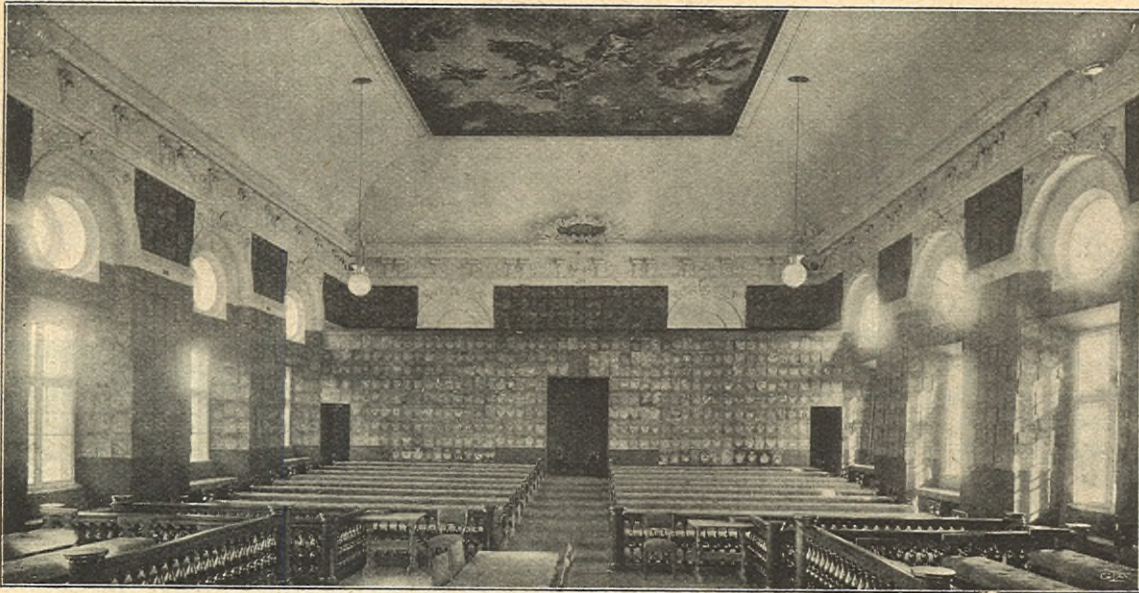
Student i Upsala 1890, aflade fröken Stecksén 1893 — vid 23 års ålder — sin medicine kandidatexamen i Stockholm, och fyra år senare var hon licentiat. Efter studier dels i Tübingen, dels vid Pasteurinstitutet disputerade hon våren 1900 för doktorsgraden, och blef därmed vår första och enda kvinnliga promoverade medicine doktor.

Med två större stipendier, det ena från Karolinska institutet, det andra från Fredrika Bremer-förbundet, ämnade sig nu fröken Stecksén åter ut för att fortsätta sina studier, då sjukdomen så plötsligt lade hinder i vägen. Hon måste alldeles oförberedt vända om hem ifrån Helsingfors, där hon vistats i och för några patologiska undersökningar.

Att en ovanligt arbetsam och begåfvad läkar-kraft gått förlorad med fröken Stecksén är ett kamratomdöme, som säkert delas af en talrik skara fackmän, hvilka kommit henne och hennes arbete nära. Också sörjes hon, utom af sin familj — den unga läkaren var dotter till generalmajor Stecksén — af en mängd vänner och elever från den tid hon verkat som lärarinna i hälsovård i flere af våra större flickskolor.

1. DEN RYSKA ÖSTERSJÖESKADERN, SOM I DAGARNE AFGÅTT TILL DEN OSTASIATISKA KRIGSSKÅDEPLATSEN. 2. GENERAL STÖSSEL, PORT ARTHURSHJÄLTEMODIGE FÖRSVARARE. 3. GENERAL GRIPENBERG, ÖFVERBEFÄLHAFVAREN FÖR DEN NYA MANDSCHURISKA ARMÉKÅREN.

RIDDARSALEN MED DEN NYRESTAURERADE TAKMÅLNINGEN. A. BLOMBERG FOTO.

DET NYRESTAURERADE RIDDARHuset.

DET SVENSKA ridderskapets och adelns säte, riddarhuset, tillhör som bekant ett af det gamla Stockholms vackraste byggnadsverk. Byggt i medlet af 1600-talet, efter ritningar af Simon och Jean de la Wallée, höjer det sig i sin franska senrenässans som en sannskyldig prydnad och ett vittne om gamla tiders vackra arkitekturdömmar.

Den stolta byggnaden, inom hvars murar åtskilliga händelser timat, som stå bevarade i våra häfder, har i år genomgått en välbehöflig och hänsynsfull restaurering både utan och innan. Särskildt har återställandet af riddarsalens stora hufvudmålning, ett verk af Klöcker Ehrenstrahl, varit ett lika svårt som ansvarsfullt arbete, ty den väldiga duken, med hvilken tiden

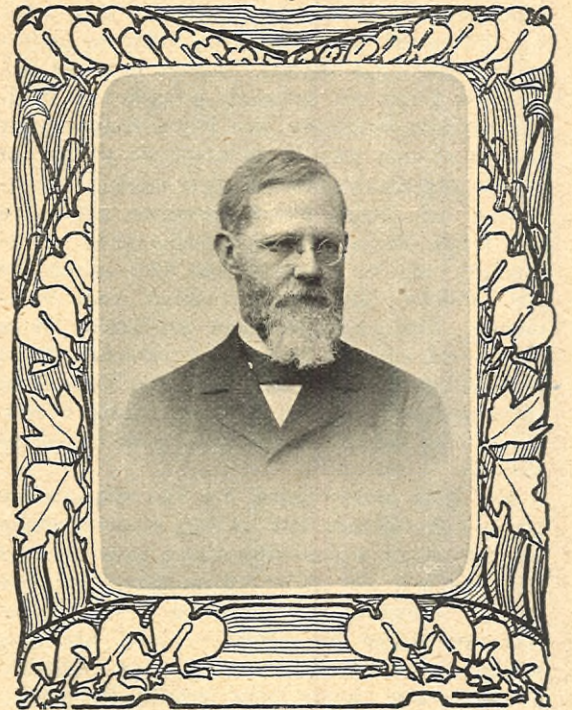

TAKMÅLNING AF EHRENSTRAHL I RIDDARSALEN.

farit mycket illa, har måst nedtagas från sin plats och i minsta detalj behandlas af en pietetsfull konstnärns pensel. Det är konservatorn vid Nationalmuseum, den kände landskapsmålaren C. W. Jaensson, som haft det maktpåliggande arbetet sig anförtrödt och utfört det samma med all önskvärd skicklighet, så att det ålderdomliga konstverket ännu en gång lyser med sin rikt befolkade molnvärld öfver den svenska adelns sköldar.

Duken, af hvilken vi här meddela en afbildning efter en på Riddarhuset befintlig gammal Nürnbergsgravyr, återger en rådplägning mellan dygderna, syftande på rikets väl och uppkomst. På en gyllene tron sitter Svea eller konungariket Sverige med krona och spira. Under tronen ligger öfver skyarna ett blått draperi, hvaröfver löpa tre breda hvita strömmar eller en del af svenska vapnet. På detta draperi ligga äfven som Sveriges väktare och beskyddare två lejon.

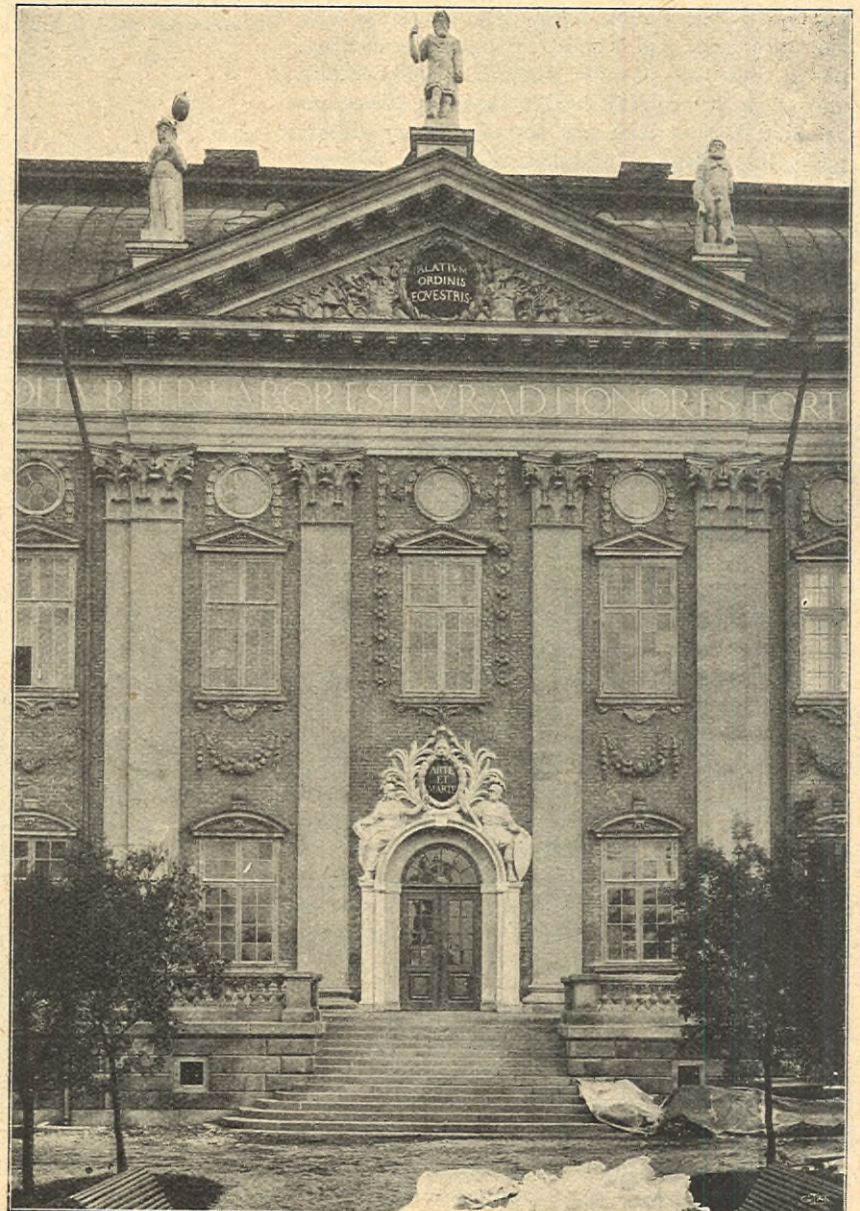
Öfver Svea sväfva i luften de tre gracerna, hållande en annan del af svenska vapnet, de tre kronorna. Till höger om Svea, vid tronens trappsteg, synas gudsfruktan, tron och hoppet. Till vänster rättvisan, billigheten, uppriktigheten och mildheten. Något längre ned, till höger i skyarna, ses tapperheten, ädelheten, hjältebygden m. fl. Öfver dessa sitta i en stor sky prakten, ädelmodet, segern, äran o. s. v. Till vänster i skyarna befinner sig ytterligare en betydlig samling af de eftersträfvansvärda dygderna såsom hushållningen, människokärleken, måttligheten, freden, kyskheten, tacksamheten etc. Midt för tronen synes enighetens med båda armarna utsträckta liksom för att mottaga och omfatta alla dygderna och införlifva dem med riket. Ut i den nedersta skyn ser man ymnighetens och uppfostrans sinnebild; bredvid synas flere barn, som handtera och leka med alla handa slags matematiska och de fria konsterna tillhöriga instrument, för att därigenom liksom utmärka vägen till de ofvannämnda dygderna, medan deras belöning åskådliggöres medels några i luften sväfvande änglar med palmer och lagrar.

GUSTAF JACOB KEIJSER.

SEXTIO ÅR fyller den 21 oktober lektorn vid Högre lärarinneseminarium G. J. Keijser.

Det torde ej finnas en stad i Sveriges rike, från hvilken icke den dagen af f. d. lärjungar, i vördnad och tacksamhet, sändes lektor Keijser hjärtevarm lyckönskan. I trettio år har han verkat som lärare i kristendom vid den

DET NYRESTAURERADE RIDDARHuset. PORTALEN ÅT GÅRDSSIDAN.

bildningsanstalt, han ännu tillhör. Den stora betydelsen af hans dogmfria, vidsynta undervisning bör högt skattas. Långt ifrån att isolera sitt ämne och såmedels gifva det en ohållbar undantagsställning, har lektor Keijser gjort till ett af sina främsta syftemål att påvisa det intima, organiska sammanhanget mellan kristendomen och öfriga kulturföreteelser, att öppna och vidga blicken hos sina lärjungar så, att de uppfatta att för kristendomen själf liksom för dess stiftare får intet mänskligt vara främmande. Och på så sätt kan det hända, att en åhörare af en hans lektion i kristendom får en framställning t. ex. af "de sköna konsternas glansperioder", af en politiskt viktig tilldragelse i ett land eller af någon del af filosofiens historia.

En dylik undervisning, fri från allt katekesplugg och syftande till att lära eleverna tänka på egen hand, torde ovillkorligen vara den mest lämpliga, när det gäller vuxna människor, som lämnat skolstudiet bakom sig. Och lektor Keijserns elever ha också — med undantag möjligen för ett eller annat strängt pietistiskt element, som funnit hans lärosätt för mycket vetenskapligt och för litet dogmbundet —, i synnerhet sedan de vunnit större lifserfarenhet, gifvit sitt tacksamma erkännande åt den uppfostran till karaktärens ärlighet, hvilken beredes dem genom en undervisning, som endast gaf alla förutsättningar, men lämnade åt individen själf att finna fram till en personlig religiös öfvertygelse.

Om lektor Keijserns personlighet, hans sällsynt uppoftande, trofasta sinnelag, hans varmt deltagande förståelse för sina lärjungar och deras arbete sedan ute i lifvet finnes bland dem blott en mening. Och jag vet, att om jag gjorde ett försök tolka den, skulle de nog anse de ord jag kunde finna alltför fattiga, under det att utanför stående kanske skulle anse dem öfverdrifna. Det torde ej finnas en seminarist, som icke har att minnas en direkt, personlig vänlighet af lektor Keijser. Jag använde nyss orden uppoftande och trofast. Ty väl må det kallas *uppoftande* att som lektor Keijser, för att blott nämna ett par exempel, ställa sitt rikhaltiga, gedigna bibliotek till sina elevers förfogande, att under alla ferier ha hundratals volymer utlånade och att tidt och ofta med gåfvor rikta seminariets biblioteker samt skänka sina lärjungar de vid hans undervisning behöfliga böckerna. Hvad en sådan gifmildhet betyder för bildningstörstande ungdom, hvars ekonomi i regeln ej tillåter större bokinköp, inses väl till fullo endast af dem, som varit föremål för densamma.

Och väl må det kallas *trofast* att gång efter annan med en bokgåfva "vänligen från författaren" komma ihåg alla sina elever, äfven för trettio år sedan från seminariet utgångna.

När "Selma Lagerlöfs afdelning", som under-tecknad hade glädjen tillhöra, gick ut från seminariet, hade vi alla en känsla af att vi ville bringa lektor Keijser ett särskildt tack för all den vänlighet och gästfrihet, han personligen visat oss. Resultatet blef att vi sände honom ett par små statyetter — Apollo och Minerva, vill jag minnas det var — ledsagade af följande sonett af Selma Lagerlöf, som på den tiden skref poesi, därför att hon "inte hade tid att skriva prosa".

Vi genom minnets lönport ofta glida
in i ett hem, som välkomst varmt oss bjöd,
som blott tycks vara till att skänka stöd,
att fröjd och lugn till trötta andar sprida.

Och trogna tankar in i hjärtat snida
allt därifrån: dess taflors öfverflöd,
dess blommor, hvilka städs på lif och död
med böckerna om ljus och husrum strida.

Men så vi tänkte, stackars egoister:
där bland det sköna och de minnesvärde,
hvar finns där plats för oss, seminarister?

Och då — vårt påfund kan ej nog fördömas —
af hedna gudar bistånd vi begärde.
Förlåt det dock — vi vilja icke glömmas.

Till tack för gåfvan fingo vi ett bref, ur
hvilket jag här vill citera några delar.

"Det finnes väl ingenting, som så kan glädja
och röra en lärares hjärta som vänliga yttringar
af den ungdoms tillgifvenhet, hvilken han
lärt sig icke blott älska, utan högakta. Denna
ungdomens tillgifvenhet är det föryngrings-
medel, som kan bäst af allting i världen bibehålla
hos läraren, äfven när han längesedan
lämnat ungdomsåldern bakom sig, ungdomligt
sinne och ungdomliga krafter.

Kan jag ännu i kommande dagar verka något
för det stora mål, i hvars tjänst Gud ställt
mig: *för den svenska kvinnans bildning* — jag
har uppfattat mitt lefnadsmål så, därför är det
min glädje och stolthet att få vara *den svenska
kvinnans tjänare* — kan jag verka något här-
för, I, kära vänner, hafven häri en stor del.
All den glädje mina kära elever från detta år
och från många föregående år beredt mig och
hvarför jag icke kan vara nog tacksam, all
denna glädje — varen därom öfvertygade —
är en stor kraft i mitt sinne, som gör arbetet
lätt, förvandlar det till endast ett nöje."

Och därför hoppas vi, lektor Keijserns alla
gamla elever, att den anspråklösa hedersgåfva,
vi på födelsedagen öfverlämna, skall bli honom
till glädje och vara honom ett vittnesbörd, att
vi ej glömt honom och allt det vi hafva ho-
nom att tacka för samt att det ligger oss om
hjärtat att ej af honom blifva glömda.

G. L.

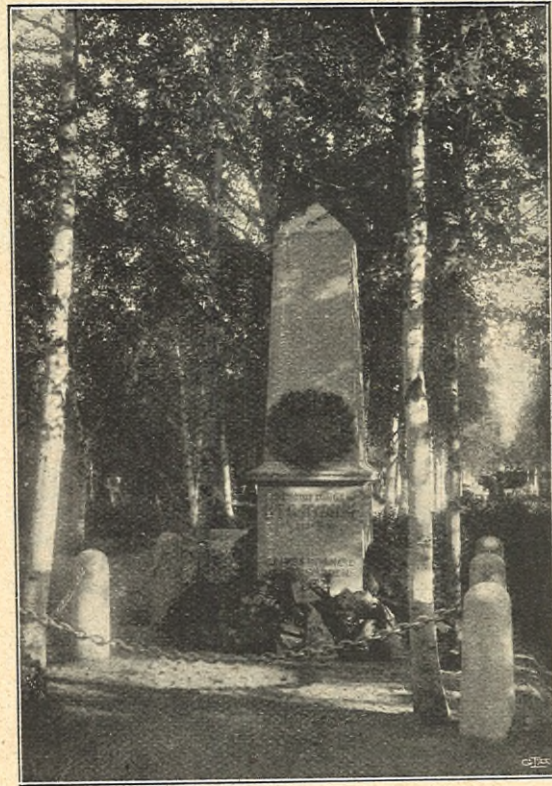
UR DAGSKRÖNIKAN.

TRONSKIFTET I SACHSEN. Konung Georg af Sachsen afled för några dagar sedan, efter en tids sjukdom, i Pillnitz.

Hans regentbana blef ej lång, när han först 1902 nådde tronen efter sin broder konung Albert. Ehuru personligen en hedersman, blef han aldrig någon populär monark, därtill saknade han de härför nödiga karaktärsegenskaperna. Den inträffade pinsamma händelsen med hans olyckliga sonhustru kronprinsessan Louise, som i förtviflan öfver de outhärdliga bigotta förhållandena vid hofvet flydde från hem och barn med en belgisk språklärare, bidrog ej heller att minska klyftan mellan konung och folk.

Detta blef den stora händelsen i konung Georgs regering, som den nog bidragit att förkorta genom all den grämlse den måste vållat konungen själf såväl som kronprinsen och hans förvillade maka.

Den nye konungen Fredrik August är född 1865, den andre af fem barn i faderns äktenskap med den portugisiska prinsessan Maria Anna. Med sin fränskilda maka Louise af Toskana eller Louise af Montignoso, som hon nu kallas, har han fem barn utom det efter flykten födda, hvars legitimitet ju varit omtvistad. Äldste sonen och numera kronprinsen Georg är född 1893.

LANDSHÖFDING RYDINGS NYRESTA MINNESVÅRD
PÅ HERNÖSANDS KYRKOGRÅRD.
O. STRÖMQVIST FOTO.

LANDSHÖFDING RYDINGS GRAFVÅRD. På Hernösands kyrkogård aftäcktes härom dagen, under stor tillslutning från samhällets medborgare, en minnessten öfver aflidne landshöfdingen Gustaf Ryding, under hvilken höfdingeskap Västernorrlands län nått en så rik och lycklig utveckling.

Landshöfding Rudebeck, som höll aftäckningstalet, betonade i detsamma den bortgångnes rika begåfning, ovanliga arbetskraft och sympatiska väsen, hvarigenom han hos skilda samhällsklasser tillvann sig den varmaste tacksamhet och efterlämnade ett äradt minne. Denna tacksamhet tog sig uttryck i en önskan att på ett värdigt sätt hugfästa minnet af denne märkesman i Norrlands häfder.

DEN I DAGARNE AFLIDNE KONUNG GEORG
AF SACHSEN.

DEN NYE KONUNGEN AF SACHSEN
FREDRIK AUGUST

